

Mišljenje Europskog odbora regija — Državne potpore i usluge od općeg gospodarskog interesa

(2017/C 088/05)

Izvjestitelj: Markus Töns (DE/PES), član parlamenta savezne zemlje Sjeverne Rajne – Vestfalije

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. razmatra u ovom samoinicijativnom mišljenju sljedeće inicijative Komisije: (1) Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. UFEU-a ⁽¹⁾, (2) postupak savjetovanja u vezi s nacrtom proširenja Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽²⁾, prema kojem bi određene potpore za ulaganja za luke i zračne luke trebale biti izuzete od prethodne provjere Komisije u pogledu državnih potpora, (3) preispitivanje „Almunijina paketa” o državnim potporama koje Komisija namjerava provesti te reviziju Uredbe o pomoći *de minimis* za usluge od općeg gospodarskog interesa koja uskoro istječe;

2. ističe da se pravila EU-a o državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa ne smiju ograničiti samo na načela tržišnog natjecanja, već se kod odlučivanja o tome koje se usluge smatraju uslugama od općeg gospodarskog interesa u potpunosti mora iskoristiti veliki manevarski prostor koji je državama članicama dodijeljen Ugovorima te voditi računa o načelima lokalne i regionalne autonomije, gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji te neutralnosti u odnosu na sustav vlasništva u državama članicama (članak 3. UEU-a, članci 14., 106. i 345. UFEU-a te Protokol br. 26.). Usluge od općeg gospodarskog interesa moraju odražavati razlike u potrebama, korisničkim preferencijama i javnoj nabavi koje nastaju zbog različitih geografskih položaja, socijalnih ili kulturnih okolnosti i demokratskih procesa u državama članicama. OR podsjeća da se provjera državne potpore može provoditi samo ako nacionalni, regionalni ili lokalni propisi i financiranje usluga od općeg gospodarskog interesa imaju prekogranične posljedice, odnosno relevantni su za jedinstveno tržište;

3. naglašava značajnu ulogu usluga od općeg gospodarskog interesa za rast i zapošljavanje, kao i činjenicu da su usluge od općeg gospodarskog interesa često preduvjet za daljnja javna i privatna ulaganja. Također ih je potrebno promatrati iz perspektive europskog investicijskog programa. U tom kontekstu upućujemo na Komisijini Godišnji pregled rasta za 2016., prema kojemu je nužno „da države članice promiču socijalna ulaganja u širem smislu, među inim u zdravstvenoj skrbi, skrbi o djeci, stambenoj potpori i uslugama rehabilitacije kako bi se pojačali postojeći i budući ljudski kapaciteti za uključivanje na tržište rada i prilagodbu. [...] Socijalnim se ulaganjima tijekom vremena ostvaruju gospodarske i društvene koristi, posebno u smislu mogućnosti zapošljavanja, dohodaka i produktivnosti, sprečavanja siromaštva i jačanja socijalne kohezije.”;

4. stoga poziva da se veća pozornost posveti mogućnosti pružanja potpore uslugama od općeg gospodarskog interesa putem europskih subvencija u skladu s propisima o državnim potporama. Na primjer, trebalo bi dodatno pojednostaviti primjenu pravila o državnim potporama, primjerice uvođenjem pretpostavke, povezane s jednostavnim kriterijima kao što je sukladnost s operativnim programima, da je financiranje u sklopu ESIF-a usklađeno s državnim potporama. Neravnopravno odnošenje prema fondovima EU-a kojima se izravno upravlja, kao što su EFSU, Obzor 2020. i ESIF-ovi u području državnih potpora, nije opravdano te povećava administrativni teret i sprečava sinergiju između fondova, koju Europska komisija pokušava postići;

5. izražava žaljenje što Komisija i dalje ne pristaje na primjenu članka 14. UFEU-a kao pravne osnove za pravila o državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa, čime bi se zajamčio valjan zakonodavni postupak, a time i veća pravna sigurnost i demokratski legitimitet;

⁽¹⁾ Vidjeti Obavijest od 19. svibnja 2016.: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_aid_en.html.

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-622_en.htm.

6. primjećuje da je zakonodavstvo Europske unije o državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa zbog složenosti sadržaja, konkurentskih tumačenja pojmova i dugogodišnjeg prilagođavanja postalo previše opsežno, previše detaljno i nepregledno. Potrebno je dodatno smanjiti administrativno opterećenje za tijela javne vlasti koja odobravaju potpore i za poduzeća, a sredstva Komisije usmjeriti na provedbu propisa o državnim potporama u slučajevima kada dolazi do najvećih posljedica za unutarnje tržište. Također naglašava da propisi zbog svoje složenosti mogu biti nedovoljno poznati, što dovodi do toga da se posebne olakšice za usluge od općeg gospodarskog interesa ne koriste. Stoga poziva Komisiju na sažimanje i, gdje je to moguće, spajanje velikog broja sekundarnih zakonodavnih akata i neobvezujućih pravnih instrumenata u području državnih potpora (uredbe, komunikacije, smjernice itd.);

7. ponavlja svoje načelno protivljenje tomu da Komisija uvrsti dodatne aspekte kvalitete i učinkovitosti u provjeru kompatibilnosti kod financiranja usluga od općeg gospodarskog interesa. Postavljanje kriterija kvalitete i učinkovitosti koji dodatno ograničavaju manevarski prostor lokalnih i regionalnih davatelja potpore ne spada u nadležnost Komisije definiranu poglavljem UFEU-a o tržišnom natjecanju. Odluke o kvaliteti i učinkovitosti moraju ostati u nadležnosti lokalnih i regionalnih tijela ⁽³⁾;

8. naglašava da trgovinski sporazumi EU-a ne dovode u pitanje pravo EU-a, država članica te njihovih lokalnih i regionalnih vlasti da sami reguliraju, osiguravaju ili podržavaju pružanje usluga. Očekuje da će jamstva koja je Komisija dala tijekom pregovora o TTIP-u važiti i za druge pregovore o trgovinskim sporazumima, odnosno da neće biti ograničena mogućnost država da donose ili zadržavaju propise kojima se jamči visoka kvaliteta usluga i štite važni ciljevi od općeg javnog interesa, kao što su zdravstvena zaštita, javna sigurnost i zaštita okoliša; da se neće propisati privatizacija pružanja usluga; da će javni sektor moći proširiti postojeću ponudu usluga; te da bi se trebale moći nuditi javne usluge koje su prethodno osiguravali privatni pružatelji ⁽⁴⁾;

9. s obzirom na međusobnu povezanost usluga od općeg gospodarskog interesa i javnih ulaganja, ponavlja svoju zabrinutost činjenicom da se u računovodstvenim normama novog Eurostatova Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010), koji se primjenjuje od rujna 2014., ne pravi razlika između javnih rashoda i javnih ulaganja. Osim toga, neke su države članice te norme u svoje zakonodavstvo prenijele na taj način da se od lokalnih i regionalnih vlasti iziskuje primjena maksimalnih gornjih granica za javna ulaganja po godini i po glavi stanovnika. Te gornje granice ograničavaju i one lokalne i regionalne vlasti koje raspolažu pričuvama kojima mogu poticati opsežne investicijske projekte u vezi s uslugama od općeg gospodarskog interesa. Stoga traži da Komisija podnese izvješće o provedbi normi ESA 2010 ⁽⁵⁾;

Obavijest o pojmu državne potpore ⁽⁶⁾

10. ukazuje na to da je definiranje određene aktivnosti kao „usluge od općeg gospodarskog interesa” s obzirom na postojeće kulturne i političke strukture te s obzirom na potrebu da se takve aktivnosti neprestano razvijaju u nadležnosti država članica te da lokalne i regionalne vlasti mogu potpuno samostalno odlučivati koje usluge smatraju uslugama od općeg gospodarskog interesa;

11. pozdravlja činjenicu da je Komisija 19. svibnja 2016., dvije godine nakon postupka savjetovanja iz prve polovice 2014. godine, objavila Obavijest o pojmu države potpore iz članka 107. stavka 1. UFEU-a, u kojoj se objašnjava područje primjene propisa EU-a o državnim potporama. Prepoznaje namjeru Komisije koja svoje resurse želi usmjeriti na provedbu propisa o državnim potporama u slučajevima koji imaju velike posljedice za unutarnje tržište. Međutim, istodobno utvrđuje da se Obavijest ograničava na tumačenje pojma državne potpore za područja na kojima već postoji sudska praksa Suda Europske unije. Stoga se pita nije li ovakav pristup previše ograničavajući te nije li u suprotnosti s različitim dinamičnim postignućima na području javnih ulaganja, npr. u vezi s poreznim pitanjima i razvojem novih socijalnih usluga;

⁽³⁾ Vidjeti točku 29. Mišljenja OR-a „Modernizacija državnih potpora u EU-u” od 30. studenog 2012.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-4646_en.htm.

⁽⁵⁾ Vidjeti točku 20. Mišljenja OR-a „Poticanje kvalitete javne potrošnje na područjima koja podliježu mjerama EU-a” (BUDG-V-009) od 3.12.2014.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html.

12. izražava svoje zadovoljstvo činjenicom da je u Obavijesti potvrđeno ograničenje pojma „negativan utjecaj na trgovinu unutar EU-a”. Zapravo, na temelju sedam odluka u pojedinačnim slučajevima od 29. travnja 2015. ⁽⁷⁾ i u skladu s preporukom iz izvornog nacrtu mišljenja OR-a, potpore za lokalnu infrastrukturu ili lokalne usluge, koje imaju minimalan učinak u drugim državama članicama i samo marginalne posljedice na prekogranična ulaganja, ne bi smjele biti obuhvaćene propisima EU-a o državnim potporama ⁽⁸⁾;

13. uzima na znanje stajalište Komisije da javna ulaganja za izgradnju ili modernizaciju infrastrukture ne predstavljaju državnu potporu ako se odnose na infrastrukturu koja nije u izravnom tržišnom natjecanju s drugim infrastrukturama iste vrste, međutim ne slaže se s paušalnim mišljenjem Komisije da to u načelu vrijedi za cestovnu i željezničku infrastrukturu, unutarnje plovne putove, opskrbu vodom i mreže za otpadne vode, ali ne i za područja kao što su energija, širokopojasne mreže, zračne luke ili luke;

14. pozdravlja pojašnjenje da javno financiranje određenih kulturnih aktivnosti, koje nisu komercijalne, već su dostupne javnosti bez naknade ili uz naknadu koja pokriva 50 % troškova, ne podliježe propisima o državnim potporama; to će u znatnoj mjeri smanjiti revizijsko opterećenje za lokalne i regionalne vlasti – unatoč činjenici da će u pojedinim slučajevima revizija i dalje biti potrebna – i dovesti do veće pravne sigurnosti u slučajevima javnog promicanja kulture;

15. stoga očekuje da Komisija razjasni da se lokalne usluge ne odražavaju negativno na trgovinu kao i da podnositelj žalbe i/ili Komisija snose teret dokazivanja njihova postojećeg ili mogućeg negativnog utjecaja na trgovinu;

16. očekuje da će lokalne i regionalne vlasti u budućnosti imati pravnu sigurnost oko pitanja kada mogu pružati poticaje u skladu s propisima o državnim potporama;

17. izjašnjava se protiv ograničavanja izuzeća od PDV-a za usluge od općeg gospodarskog interesa, upućujući na akcijski plan „Put k jedinstvenom europskom području PDV-a” predstavljen u travnju 2016., o kojem je OR izradio zasebno mišljenje;

Uredba o općem skupnom izuzeću

18. naglašava korisnost praktičnog priručnika za aktualnu Uredbu o općem skupnom izuzeću ⁽⁹⁾, u kojem su sažeta pitanja nacionalnih tijela i odgovori Komisije, ali napominje da ti odgovori ponekad ne uspijevaju u potpunosti razjasniti sumnje država članica u pogledu tumačenja propisa;

19. pozdravlja inicijativu Komisije za održavanje preliminarne savjetovanja o daljnjoj reviziji Uredbe o općem skupnom izuzeću (koje će biti otvoreno do 30. svibnja 2016.) ⁽¹⁰⁾, s ciljem da se od obveze prijave izuzmu državne potpore za lučku infrastrukturu i infrastrukturu zračnih luka, s obzirom na to da se administrativna opterećenja javnih tijela i krajnjih korisnika smanjuju razmjerno proširenju područja primjene Uredbe o općem skupnom izuzeću;

20. ipak ističe da kad je riječ o lukama ne postoji nikakav prethodni pravni temelj za kriterije kompatibilnosti potpora za ulaganja koji bi Komisiji mogao omogućiti da uz pomoć veće pravne sigurnosti izradi odgovarajući popis te stoga poziva Komisiju da detaljnije razmotri predstavljaju li određene mjere državnu potporu ili ne – kako u odnosu na vrstu ulaganja tako i u odnosu na veličinu luka – te da u obzir uzme obilježja organizacije luka u različitim državama članicama, imajući u vidu i javnu dimenziju njihove uloge;

21. primjećuje da niz mjera koje države članice poduzimaju u području luka na unutarnjim plovnim putovima ne mogu predstavljati državnu potporu jer korisnik ne obavlja gospodarsku djelatnost ili zato što te mjere nemaju utjecaja na trgovinu među državama članicama. To može, u određenim okolnostima, vrijediti za mjere potpore namijenjene infrastrukturama unutarnjih luka izričito lokalnog karaktera ili infrastrukturama unutarnjih luka koje nemaju izravan izlaz na more, zato što ne omogućuju trgovinu niti komunikaciju plovnim putovima s drugim državama članicama te time ne narušavaju tržišno natjecanje;

⁽⁷⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_de.htm: javne bolnice u mjestu Hradec Králové/Češka (SA.37432), Centar za medicinsku skrb Durmersheim/Njemačka (SA.37904), Gradsko projektno društvo „Wirtschaftsbüro Gaarden” (Kiel)/Njemačka (SA.33149), Klinika Landgrafen/Njemačka (SA.38035), potpora za ulaganja za luku Lauwersoog/Nizozemska (SA.39403), Glenmore Lodge/UK (SA.37963), klubovi za golf u vlasništvu članova/UK (SA.38208).

⁽⁸⁾ Vidjeti točku 196. i 197. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. UFEU-a.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html.

22. traži da se u GBER uključi i izuzeće za državne potpore namijenjene lukama ili barem određenim kategorijama luka, usporedno sa zahtjevima za neke zračne luke (vidjeti točku 28. ovog dokumenta);

23. izražava zabrinutost zbog činjenice da, kad se Uredba o općem skupnom izuzeću primijeni na lučku infrastrukturu, sve javne mjere koje su obuhvaćene definicijom državne potpore, a na koje se ne može primijeniti izuzeće, postaju predmetom izuzetno složene procjene čiji je ishod nepoznat u pogledu izravnog odobrenja na temelju Ugovora te stoga traži od Komisije da predloži usvajanje specifičnih smjernica za te potpore, ako su one iznad praga koji omogućuje izuzeće;

24. izričito podržava pristup Komisije potporama za ulaganja u regionalne zračne luke, pri čemu smatra da „nije primjereno prag prijave odrediti kao iznos potpore jer učinak mjere potpore na tržišno natjecanje uglavnom ovisi o veličini zračne luke, a ne o veličini ulaganja“;

25. očekuje da će Komisija osigurati usklađenost s postojećim zakonodavstvom EU-a u pogledu „definicija potpora za regionalne zračne luke“;

26. ponovno naglašava svoje prethodno stajalište da bi se Komisija trebala usredotočiti na velike zračne luke te da se mjere državne potpore za male zračne luke s prosječnim prometom manjim od 300 000 putnika godišnje ne bi smjele smatrati državnim potporama jer te zračne luke nemaju značajan učinak na trgovinu među državama članicama i strukturno nisu u položaju da pokriju svoje kapitalne i operativne troškove⁽¹⁾ te zbog toga što su javne potpore namijenjene razvoju sigurne i gospodarski održive infrastrukture zračnog prometa u loše povezanim regijama⁽²⁾; takva bi odredba svakako trebala biti popraćena znatnim podizanjem praga za izuzeće potpora zračnim lukama koje pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (koji je trenutno postavljen na 200 000 putnika godišnje), i to na razinu koja je postojala prije usvajanja takozvanog „Almunijina paketa“ o uslugama od općeg gospodarskog interesa, odnosno na 1 milijun putnika godišnje; međutim, takve bi se mjere trebale poduzimati samo ako odgovarajuću povezanost nije moguće postići ni na jedan drugi način;

27. sumnja da male zračne luke vlastitim sredstvima mogu pokriti najmanje 25 % troškova ulaganja. Poziva Komisiju da osigura da te potpore u pravilu ne budu usmjerene na povećanje kapaciteta, već na infrastrukturne potrebe;

28. traži da se u Uredbu o općem skupnom izuzeću uključi izuzeće operativnih potpora za zračne luke s obzirom da smjernice Komisije o zračnom prometu (smjernice iz 2014. godine, stavak 112. i dalje) sadrže jasne zahtjeve u pogledu npr. obračuna početnih manjaka u financiranju, koji se mogu ispuniti u okviru izuzeća;

29. smatra da je postojeće odredbe u vezi s lukama i zračnim lukama potrebno prilagoditi stvarnim okolnostima u najudaljenijim regijama, kako u pogledu potpora za ulaganja, tako i u pogledu operativnih potpora, s obzirom na znatnu nedostupnost tih regija i njihovu potpunu ovisnost o zračnom i pomorskom sektoru, koji predstavljaju jedinu ostvarivu mogućnost prijevoza u tim izoliranim područjima;

30. zalaže se za povećanje praga za prijavu potpora za ulaganja i operativnih potpora za kulturu i očuvanje kulturnog naslijeđa za 100 %, umjesto 50 %, kako je predloženo u revidiranoj Uredbi o općem skupnom izuzeću (Komisija predlaže povećanje sa 100 na 150 milijuna eura po projektu te s 50 na 75 milijuna eura po poduzeću godišnje) te traži da se norme i uvjeti iz Uredbe o općem skupnom izuzeću u većoj mjeri usklade s tekstom Obavijesti o pojmu državne potpore s obzirom na to da je ta obavijest uvela bitna pojašnjenja koja su države članice sa zadovoljstvom prihvatile, no koja nisu jednako obvezujuća kao izravno primjenjiva uredba poput Uredbe o općem skupnom izuzeću;

31. u skladu sa zahtjevom povećanja praga iz prethodne točke, također traži da se za potpore za ulaganja i za kulturu i očuvanje kulturne baštine prag ispod kojega je moguće primijeniti metodu izračuna potpore iz članka 53. stavka 8. Uredbe (EU) br. 651/2014, tj. metodu pri kojoj je iznos potpore jednak 80 % prihvatljivih troškova projekta (za razliku od metode iz članka 53. stavaka 6. i 7. Uredbe (EU) br. 651/2014), poveća s 1 na 2 milijuna EUR;

⁽¹⁾ Mišljenje Odbora regija „Smjernice EU-a za državnu pomoć zračnim lukama i zračnim prijevoznicima“, 28. studenog 2013., COTER-V-043.

⁽²⁾ Vidjeti odluku Komisije o zračnoj luci Angoulême, 23.7.2014.: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_de.htm.

32. poziva Komisiju da u revidiranoj Uredbi o općem skupnom izuzeću razjasni status državnih potpora za infrastrukturne mjere. Na temelju odluke u predmetu Propapier/Eisenhüttenstadt od 1. listopada 2014. ⁽¹³⁾ kod svake bi opće infrastrukturne mjere trebalo razmotriti prevaguju li pozitivni učinci potpora za regionalni razvoj nad negativnim posljedicama po tržišno natjecanje;

33. očekuje ravnopravan položaj sportskih infrastruktura i višenamjenskih rekreativnih infrastruktura u revidiranoj Uredbi o općem skupnom izuzeću tako da operativne potpore za višenamjenske rekreativne infrastrukture budu izuzete do praga od 2 milijuna eura po infrastrukturi godišnje;

Usluge od općeg gospodarskog interesa

34. zalaže se za dinamično proširenje pojma „usluge od općeg gospodarskog interesa”. Nove socijalne usluge, poput npr. socijalnih usluga povezanih s prvim prihvatom i integracijom izbjeglica i migranata ili digitalne infrastrukture u regijama u kojima ima tržišnih nedostataka, npr. u regijama koje su suočene s izazovima demografskih promjena, mogle bi se, s obzirom na potrebu za sveobuhvatnim uslugama za građane, smatrati uslugama od općeg interesa; Buduća i nova postignuća trebaju se također redovito i na odgovarajući način ocjenjivati i po potrebi na razini država članica također smatrati uslugama od općeg gospodarskog interesa;

35. kritizira to što je Komisija u aktualnoj Komunikaciji o uslugama od općeg gospodarskog interesa pokušala proširiti svoj manevarski prostor u pogledu toga što se može definirati kao usluga od općeg gospodarskog interesa pomoću upućivanja na „uobičajene tržišne uvjete” ⁽¹⁴⁾. To nije samo u suprotnosti s načelima lokalne i regionalne samouprave, već je u praksi i teško dokazivo za javne vlasti;

36. ističe da četvrti kriterij utvrđen u presudi u predmetu Altmark predstavlja samo poticaj državama članicama da koriste propise za dodjelu javnih ugovora umjesto pristupa koji se temelji na uslugama od općeg gospodarskog interesa. U praksi su lokalne i regionalne vlasti suočene s poteškoćom da kod druge alternative četvrtom kriteriju iz predmeta Altmark, odnosno kod prosječnog poduzeća kojim se dobro upravlja i koje raspolaže odgovarajućim sredstvima, ne postoji referentna vrijednost u slučajevima kada u određenom sektoru nema privatnih poduzeća. Stoga poziva Komisiju da, i s pomoću tržišnih studija zahvaljujući kojima je moguće utvrditi određene standardne troškove, osigura detaljne smjernice o pitanju što je to prosječno poduzeće kojim se dobro upravlja i koje raspolaže odgovarajućim sredstvima kako bi se javnim tijelima olakšalo ispunjenje četvrtog kriterija iz predmeta Altmark i na taj način izuzelo određenu aktivnost pružanja usluga od općeg gospodarskog interesa iz provjere prikladnosti državne potpore;

37. smatra da je neophodna revizija definicije razumne dobiti od usluge od općeg gospodarskog interesa, posebice kako bi se, pa i putem poticaja ili povećanja postotka vidljive razumne dobiti, uzela u obzir činjenica da se ta dobit često ponovno ulaže u usluge od općeg gospodarskog interesa;

38. ponavlja svoj zahtjev za povećanjem pragova iz pravila *de minimis* za potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa. Prag za provjeru prihvatljivosti potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa trebao bi u pojedinačnim slučajevima iznositi jedan milijun eura u razdoblju od tri fiskalne godine. Ako je taj prag niži, može se smatrati da mjera ne zadovoljava sve kriterije državne potpore jer, zbog lokalne dimenzije koja je često prisutna kod usluga od općeg gospodarskog interesa, ne postoji narušavanje prekogranične trgovine niti tržišnog natjecanja koje bi naškodilo unutarnjem tržištu;

39. smatra da bi se prag za izuzeće od obveze obavješćivanja iz članka 108. stavka 3. UFEU-a za državne potpore u vidu naknade za javne usluge za poduzeća koja pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa trebao podići s 15 milijuna eura godišnje na prag koji je bio na snazi prije 2011. godine, odnosno na 30 milijuna eura;

40. zalaže se za produljenje standardnog trajanja akata o ovlaštenju na više od deset godina kako bi se povelu više računa o troškovima ovlašćivanja i amortizaciji ulaganja koja provode subjekti kojima je povjereno pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa;

⁽¹³⁾ Registar državnih potpora, Glavna uprava za tržišno natjecanje, predmet SA.23827.

⁽¹⁴⁾ Vidjeti točku 48.: „[...] ne bi bilo prikladno pridodati posebnim obvezama javne usluge djelatnost koju već obavljaju ili koju mogu obavljati na zadovoljavajući način i u uvjetima (cijena, objektivna obilježja kvalitete, kontinuitet i pristup usluzi) koji su u skladu s općim interesom, kako ga je utvrdila država, poduzetnici koje svoje djelatnosti obavljaju u uobičajenim tržišnim uvjetima.”

41. zalaže se nadalje za proširenje definicije socijalnog stanovanja iz odluke Komisije od 20. prosinca 2011. Kako bi se državama članicama osiguralo veće diskrecijsko pravo kod planiranja, osiguravanja, financiranja i organizacije socijalnog stanovanja te zajamčila demokratska sloboda izbora, trebalo bi ukinuti ograničenje socijalnog stanovanja isključivo na socijalno ugrožene građane i socijalne skupine u nepovoljnom položaju. Potrebno je više pozornosti posvetiti prikladnom i pristupačnom stambenom prostoru jer nemogućnost stambenog tržišta da zadovolji stambene potrebe svih građana ne pogađa samo osobe koje uopće nemaju pristup stanovanju, već i osobe koje stanuju u stambenim prostorima koji predstavljaju opasnost za zdravlje, koji su neprimjereni ili prenapučeni te osobe koje najveći dio svog prihoda izdvajaju za stanarinu ili mjesečnu ratu kredita;
42. poziva na jačanje kapaciteta Komisije i država članica usmjerenih na povećanje znanja o državnim potporama u vezi s uslugama od općeg gospodarskog interesa. Također mora postojati izravni dijalog Komisije s lokalnim i regionalnim vlastima, a trebalo bi im pružati i podršku;
43. potiče države članice da zajedno s Komisijom osmisle prikladne postupke komunikacije i koordinacije kao i da za potrebe lokalnih i regionalnih vlasti razviju smjernice za pojednostavljenje složenih provjera državnih potpora za usluge od općeg gospodarskog interesa. Nadalje, očekuje od država članica da u pripremu nacionalnih izvješća o provedbi „Almunijina paketa” uključe lokalne i regionalne vlasti i njihove udruge kako bi se zajamčila realistična procjena konkretnih poteškoća i izazova povezanih s uslugama od općeg gospodarskog interesa;
44. poziva, u svrhu postizanja pravne sigurnosti za lokalne i regionalne vlasti, na utvrđivanje roka zastare za žalbe na pet godina od početka plaćanja naknade ili ulaganja. Trenutačni rok od deset godina od dana kada je korisniku odobrena nezakonita potpora, a unutar kojeg Komisija može pokrenuti postupak čiji je cilj odluka o povratu potpore te koji se u praksi koristi kao rok zastare za žalbe na državne potpore, jest predugačak. Lokalne i regionalne vlasti te poduzeća koja su dobila poticaje trebaju veću pravnu sigurnost. Nesrazmjernan je rok zastare od deset godina, kojem treba dodati i vrijeme trajanja postupka, što može rezultirati time da se mora vratiti potpora primljena i prije 20 ili 25 godina. Taj rok također ugrožava temeljne potrebe lokalnih i regionalnih vlasti i njihovih poduzeća koja si često ne mogu priuštiti pravno savjetovanje. Povrh toga, taj rok onemogućuje ostvarenje jednog od ciljeva povrata državnih potpora, a to je uspostavljanje prethodnog stanja u pogledu tržišnog natjecanja;
45. smatra da bi podnositelj žalbe smio biti samo onaj koji je izravno gospodarski pogođen. Još uvijek je preširok krug dionika koji su do sada mogli podnositi žalbe, a to su „država članica i svaka osoba, poduzetnik ili udruženje poduzetnika na čije bi interese mogla utjecati dodjela neke potpore, a posebno korisnik potpore, konkurentski poduzetnici i trgovinske udruge”, sukladno članku 20., u vezi s člankom 1. točkom (h) postupovne uredbe.

Bruxelles, 11. listopada 2016.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA